

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NATIONAL ASSESSMENT
GENERAL EDUCATION CERTIFICATE (GEC)**

2024 GRADE 9 PILOT STUDY

Thutwana: Sepedi Lelemetlaleletšo la Pele

Meputso: 70

Nako: Metsotso ye 150

Go sa balwe metsotso ye 15 ya go bala

Molekwana wo o na le matlakala a **23**, go sa balwe letlakala la ka ntle.

Ditaelo go barutwana

1. O tla fiwa metsotso ye **15** ya go bala pele o thoma go araba molekwana wo.
2. Bala ditaelo le dipotšišo ka moka gabotse.
3. Letlakalapotšišo le le na le dipotšišo tše nne
Potšišo 1 (meputso ye 25), potšišo 2 (meputso ye 15), potšišo 3 (meputso ye 10),
potšišo 4 (meputso ye 20)
4. Araba dipotšišo ka moka.
5. Šomiša pukwana yeo o e filwego go ngwala dikarabo tša gago ka moka.

Molekwana o thoma letlakaleng leo le latelago.

O se ke wa phetla letlakala le go fihlela o botšwa.

Potšišo 1: Tekakwešišo (Athikele ya kuranta)

Bala setšweletšwa sa ka fase ka tsinkelo gomme o arabe dipotšišo.

Bophelo bja bafsa ba lehono

1. Bophelo ke semphekgo bo fetogile matšatšing a lehono. Bafsa ba tšere kgang le bjona ka mokgwa wo ba phelago. Tše ka moka ge ba di dira ba bona e le tllhabologo. Ge mofsa a sa ikamanye le dinotagi bjalo ka ba bangwe o bonwa bjalo ka setlaela. Mafelelo a beke o hwetša ba šetše ba fela pelo ya go ya mafelong a boithabišo. Gona fao go tla lala go letšwa, lešata la gona la kwagala le metsemabapi. Banenyana ba apara moaparo wa go se amogelege, bašemane bona o hwetša ba apere marokgo a masese mola e le gore a gogelwa fase gomme marokgwana a ka gare a ba molaleng.
2. Ke tšona dilo tša bofsa di tllile ga di sa boela morago. Gona moo o tla hwetša ba swere mabotlhwana a mabjala. Ka nako yeo mmimo o a letšwa wa kwagalela godimo, ba šikinya matheka ebile ba bina kudu. Seo se direga bošego ka moka, ka masa ke gona ba gopola go ya gae. Motho wa gona ge a fihla gae, ge ba ka leka go mmotšiša gore o tšwa kae, e ba ntwana. Taba ya go nyamiša kudu ka bafsa ke gore ga ba sa na tlhompho. Motho ga a bone e le phošo le ge a ka fetša matšatši a mantši a sa robale ka gae, go sa tsebje gore o kae.
3. Ge go ka tšwelela motho a sepela ka koloi ye botse, ba bangwe ba bona ba itahlela ka gare ntle le tikatiko. Ba lebala ka dipolao tša bana le basadi. Tšatši ka tšatši basadi ba a bolawa, bangwe ba a timela gwa se tsebje mo ba išitšwego. Lefase le eme ka maoto efela tšeo ka moka ke lefeela go bona. Bontši bja bafsa bo laolwa ke boipshino, ge ba fihlile moo go iketlilwego e ba gae, tlhokwa di a lala. Taba ye nngwe e lego tlhobaboroko kudu mo ke go kgoga diokobatši. Ba bangwe ba bafsa ba šetše ba thomile go di rekiša le ka dikolong.

4. Barutwana ga ba sa laolega ka ge ba phela ba le ka fase ga kgatelelo ya diokobatši. Tšona di ba dira gore ba be le mereba, lenyatšo le go se theeletše ge barutiši ba bolela le bona. Tšatši ka tšatši batswadi ba a bitšwa dikolong ka lebaka la maitshwaro a bana ba bona. Le ge go le bjalo, ga gona bokaone bjo bo bago gona. Dihlogo tša dikolo di fela di kgopela ba molao, bjalo ka maphodisa go tla go ba lemoša ka tshenyo yeo e hlolwago ke dino le diokobatši.
5. Barekiši ba diokobatši ke bona ba rathaganyago bafsa ba rena. Seo se tšhošago ke gore naga e tlo hloka bafsa ba mmakgonthe ka ge bontši ba ikamantše le tšona. Mmušo wa rena le wona o šoma ka thata kudu go swara barekiši ba diokobatši. Batswadi ga ba sa ja di wela ka bothata bjo bo aparetšego bafsa. Thapelo ye kgolo ke gore mmušo o lebelele taba ye ka leihlo la ntšhotšhonono gore ba tle ba kgone go lokiša naga ye. Go se go bjalo ke gona ge naga e senyegile.

[Mothopo:Boitlhamelo ka DBE]

1.1 Ke mang yo a re botšago ka diteng tša setšweletšwa se?

- A bafsa
- B puku
- C molaodi
- D mongwadi

1.2 Ke eng seo bafsa ba se etišitšego pele go feta dilo ka moka? (Temana ya 1)

- A dinotagi le boithabišo
- B diokobatši le dipuku
- C ditlola le diokobatši
- D dinotagi le dipuku

(1)

1.3 'Gona fao go tla lala go letšwa, lešata la gona la kwagala le metsemabapi'.
(Temana ya 1)

Lentšu le 'metsemabapi' le ra go reng?

- A metse ye megologolo
- B metse ya kgolekgole
- C metse ya kgauswi
- D metse ye mennyane (1)

1.4 Go tla bjang gore mofsa a bonwe bjalo ka setlaela ge ba le maiketlong?

- A ge a rata dinotagi
- B ge a sa ikamanye le dinotagi
- C ge a rata banna
- D ge a sa ikamanye le mmimo (1)

1.5 'Ge go ka tšwelela motho a sepela ka koloï ye botse ba bangwe ba bona ba itahlela'. (Temana ya 3)

Ke kgopolo efe yeo e thekgago lefoko la ka godimo?

- A Ba rata koloï le boipshino
- B Ba rata tšhelete le boipshino
- C Ga ba rate tšhelete
- D Ba rata tšhelete gannyane (1)

1.6 Ke lebaka lefe leo le dirago gore dinotagi le diokobatši di ratwe ke bafsa?

- A go ba le megofe
- B go ba hlalefiša
- C go ba le maitshwaro
- D go dira tšhelete (1)

1.7 Hlokomela mmolelwana wo 'ntle le tikatiko'. (Temana ya 3)

Naa mongwadi o hlohleletša mmadi go bona bafsa ba bangwe bjang? (Temana ya 3)

- A ba na le tsebe
- B ga ba boife selo
- C ba rata go ithabiša
- D ba rata go emaema (1)

1.8 Kgetha lefoko leo le akaretšago Temana ya 5.

- A Mmušo o rarolle bothata bja barekiši ba diokobatši.
- B Mmušo o sware bafsa bao ba kgogago.
- C Mmušo o hlokomele bafsa gore ba se kgoge.
- D Mmušo o hlokomele bafsa gore ba kgoge. (1)

1.9 'Dihlogo tša dikolo di fela di kgopela ba molao, bjalo ka maphodisa go tla go ba lemoša ka tshenyo yeo e hlolwago ke dino le diokobatši'.

Ke mokgwa ofe wa polelo wo o dirišitšwego ka tšhomišo ya mmolelwana wo?

- A pebofatšo
- B mothofatšo
- C tshwantšhanyo
- D tshwantšhišo (1)

1.10 Dihlogo tša dikolo di fela di kgopela ba molao, bjalo ka maphodisa go tla go ba lemoša.

Naa lefoko le le re botša eng ka bafsa?

- A Ba iphile diokobatši le dinotagi.
- B Ba iphile diokobatši feela.
- C Ba tlogetše go šomiša diokobatši.
- D Ba tlo bolela ka diokobatši le dinotagi. (1)

1.11 Lentšu le 'rathaganya' le bolela eng ka bafsa bao ba šomišago diokobatši le dinotagi?

- A ba a botsefala
- B ba a gwahlafala
- C ba ba le lethabo
- D ba tletše ka papadi (1)

1.12 Kgetha lefoko leo le sepedišanago le Temana ya 5 mo setšweletšweng.

- A Mmušo o kgwahlišitše ka taba ya barekiši ba diokobatši.
- B Mmušo ga o ikamanye kudu le barekiši ba diokobatši.
- C Mmušo o goga maoto ka go nyakana le barekiši ba diokobatši.
- D Mmušo o thabela kudu taba ya barekiši ba diokobatši. (1)

1.13 Ngwana yo a ineetšego go dinotagi le diokobatši o fapana bjang le yo a sa ineelago?

- A Ba ba ineetšego ba rata sekolo le puku.
- B Ba ba ineetšego ba rata bao ba sa ineelago.
- C Ba ba ineetšego ga ba na tlhompho go batswadi.
- D Ba ba ineetšego ba rata go hlapa kudu. (1)

1.14 Ge ba fihlile moo go iketlilwego e ba gae tlhokwa di a lala.

Naa lefokwana le le šupa eng?

- A go fela pelo
- B go sega kudu
- C go ngongorega
- D go kgotsofala

(1)

1.15 Mmolelwana wo 'marokgo a masese, a go gogelwa fase' o tšweletša bafsa ba mohuta mang?

- A Bafsa ba go ba le lenyatšo.
- B Bafsa ba go ba le maikarabelo.
- C Bafsa ba go ba le ponelopele.
- D Bafsa ba go rata batho.

(1)

1.16 Naa kgopolokgolo yeo e tšwelelago mo setšweletšweng se ke efe?

- A Bafsa bao ba sepelago bošego le mosegare.
- B Bafsa le meaparo ya bona ya go se amogelege
- C Bafsa le tšhomišompe ya dinotagi, diokobatši le boipshino.
- D Bafsa ba go se rate boipshino le boithabišo

(1)

1.17 'Gona moo go tla lalwa go letšwa, lešata la gona la kwagala le metsemabapi'

Kgetha mohola wa leswao la fegelwana go tšwa lefokong la ka godimo.

- A go gatelela kgopolo
- B go feleletša lefoko
- C go laetša gore tlhaka e tlogetšwe
- D go laetša tatelano ya dikgopolo

(1)

1.18 Lentšu le 'tlhobaboroko' le akanya eng ka bophelo bja bafsa? (Temana ya 3)

- A go rata go itaola
- B go theeletša
- C go kwešiša
- D go theeletša le go kwešiša (1)

1.19 Naa maikutlo a mongwadi ke afe go lebeletšwe maitshwaro a bafsa dikolong?

- A maikutlo a kgahlego
- B maikutlo a pefelo
- C maikutlo a lethabo
- D maikutlo a manyami (1)

1.20 Hlogo ya setšweletšwa se e lebišitšwe go bomang?

- A banenyana
- B banenyana le bašemane
- C bašemane
- D basadi le banna (1)

1.21 Hlogo ye 'bophelo bja bafsa ba lehono' e re botša eng?

- A Bafsa ba lehono ba rata thuto kudu.
- B Bafsa ba lehono ba fapana le ba kgale.
- C Bafsa ba lehono ba rata dilo tše dibotse.
- D Bafsa ba lehono ga ba na mathata. (1)

1.22 Go ya ka Temana ya 5, ke lefoko lefe leo le tšweletšago maikutlo a pefelo?

- A Barekiši ke bona ba agago bafsa ba rena
- B Barekiši ke bona ba kgalago bafsa ba rena.
- C Barekiši ke bona ba rathaganyago bafsa ba rena
- D Barekiši ke bona ba nago le kwelobohloko go bafsa. (1)

1.23 Naa ke eng seo se ka dirago gore diokobatši le dinotagi di fedišwe ka mo nageng?

- A Bafsa ba ikgaoganye le mokgwa wo ba phelago ka gona.
- B Bafsa ba šomiše dinotagi le diokobatši ka mokgwa wa maleba
- C Bafsa ba thome go šomiša diokobatsi le dinotagi ge ba šetše ba godile.
- D Bafsa ba se ke ba ikgaoganya le mokgwa wo ba phelago ka gona. (1)

1.24 Ke eng seo o ithutilego sona go tšwa Temaneng ya 5?

- A Bafsa ba swanetše go theeletša batswadi.
- B Bafsa ba tšwele pele ka go rata tšhelete.
- C Bafsa ba se ke ba tlogela go laolwa ke boipshino.
- D Bafsa ba phele bophelo bjo ba bo ratago. (1)

1.25 Ke sephetho sefe seo se laetšwago ke setšweletšwa se?

- A Mmušo o hlokomologe taba e dule e le bjalo.
- B Mmušo o lebelele taba ya diokobatši le dinotagi ka leihlo la ntšhotšhonono.
- C Mmušo o lebelele taba ya diokobatši le dinotagi gannyane gannyane.
- D Mmušo o matlafatše taba ye ka maatla. (1)

[25]

Potšišo 2: Ditšweletšwa tša go bonwa

2.1 Papatšo

Lekodišiša papatšo ye ya ka fase gomme o arabe dipotšišo.

SEHLARE SA BENYLIN

Sa sehuba sa makgonatšohle.

Sehlare sa Benylin se na le maatla a go fediša bolwetši ka motsotso.

Ka sona bolwetši bo tšhaba parapara, o ka se lwale le ka letšatši le tee!

Ka lelepola le tee o fola fodifodi!

Ikhweletše sehlare sa sehuba lebenkeleng la Mogoshadi ka theko ya fasefase!

[Mothopo: Boitlhamelo ka DBE]

2.1.1 Naa go bapatšwa eng mo papatšong ye?

- A lelepola
- B seela
- C lebotlelo
- D sehlare

(1)

2.1.2 Papatšo ye e lebišitšwe go sehlopha sefe sa batho?

- A bana fela
- B banna ka moka
- C batho ka moka
- D masea fela

(1)

2.1.3 Ke ka lebaka la eng mongwadi a tšweleditše lelepola go papatšo?

- A Go laetša batho gore ke seela go swana le meetse.
- B Go bontšha kamano ya lebotlelo le lelepola papatšong.
- C Go bontšha gore go nwewa lelepola le tee la sehlare.
- D Go ruta bareki go tšhela sehlare godimo ga lelepola.

(1)

2.1.4 Mongwadi o šomišitše sekapolelo sa mothofatšo.

Kgetha mantšu ao a re laetšago seo go tšwa papatšong.

- A Sehuba se fola ka letšatši le tee.
- B Bolwetši bo tšhaba parapara.
- C Ikhweletše sehlare sa sehuba.
- D Lelepola le tee wa fola fodifodi.

(1)

2.1.5 Naa molaetša wa papatšo ye o nyalelana bjang le seswantšho?

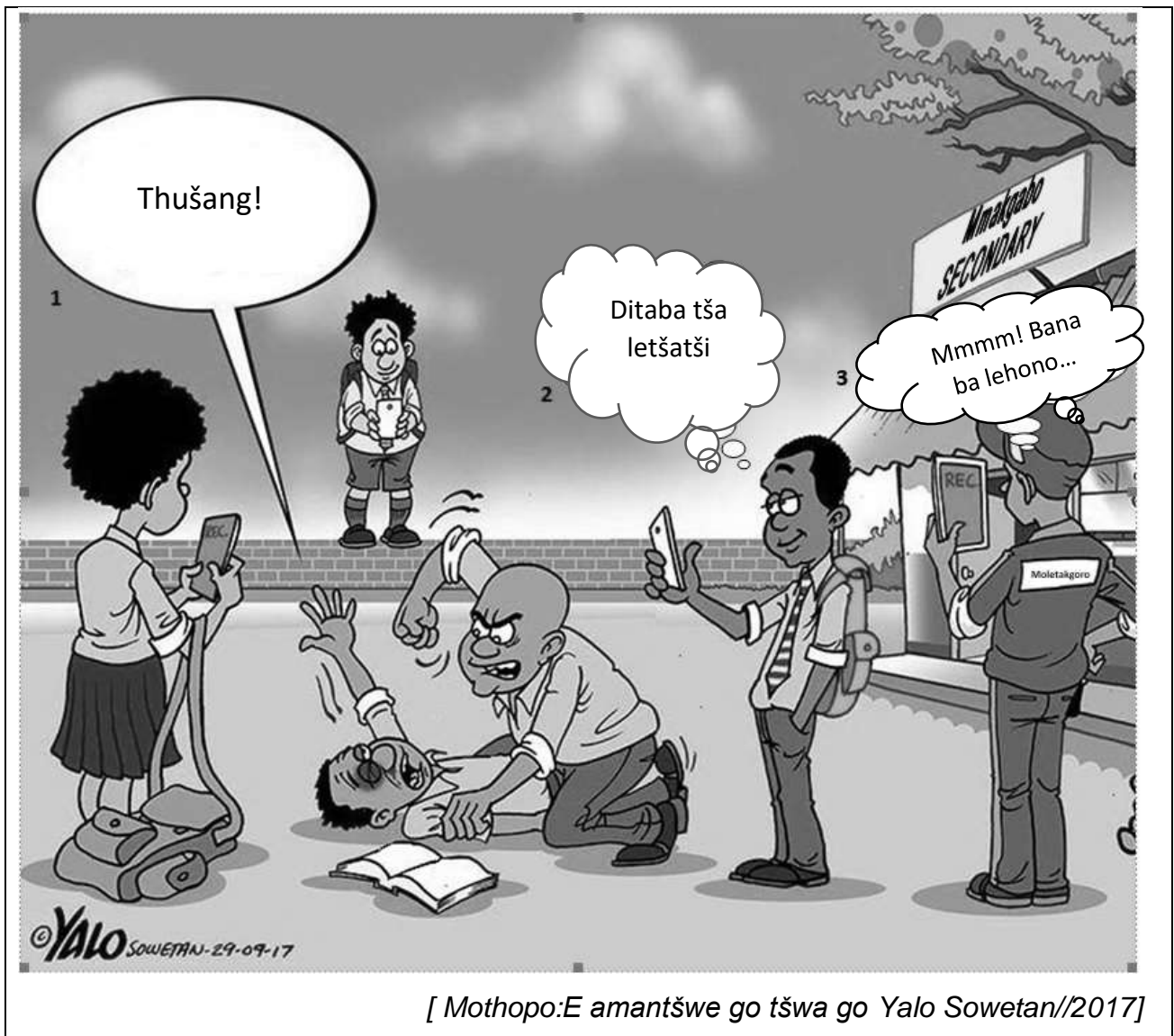
- A Lelepola le hlagiša molaetša.
- B Ka go nwa lelepola le tee o a fola.
- C Lebotlelo le hlagiša molaetša.
- D Seela se na le molaetša.

(1)

[5]

2.2: Khathune

Lebeledišiša khathune ye gomme o arabe dipotšišo tša go latela.

[Mothopo:E amantšwe go tšwa go Yalo Sowetan//2017]

- 2.2.1 Naa Khathune ye e direga kae? (1)
- 2.2.2 Naa tšhomišo ya ditho tša mmele go motho wa Pudula ya 2 di laetša maikutlo afe? (1)
- 2.2.3 Efa phapano magareng ga Pudula ya 1 le 2 (2)
- 2.2.4 Ngwala leina la leswao leo le šomišitšwego go Pudula ya 1 gomme o bolele gore le laetša maikutlo afe? (2)
- 2.2.5 Ge o lebeletše khathune o nagana gore monna wa Pudula ya 3 ke motho wa mohuta mang? (1)
- 2.2.6 Efa molaetša wa khathune ye. (1)
- 2.2.7 Naa maikutlo a gago ke afe mabapi le khathune ye? Fahlela ka ntlha E TEE. (2)

[10]

Potšišo 3: Kakaretšo

Bala temana ye gomme o akaretše ka go ntšha dikgopolokgolo tšeo di bontšhago magato a maleba a go diriša pompo go ya ka ditaelo tše di latelago.

1. Ngwala dintlha tše ŠUPA ka mafoko ao a feletšego.
2. Nomora mafoko a gago go tloga go 1 go fihla go 7.
3. Ngwala ntlha e TEE go lefoko le lengwe le le lengwe.
4. Šomiša mantšu a gago ka mo go kgonegago.
5. Botelele bja kakaretšo ya gago e be mantšu a 70-80.
6. Laetša palo ya mantšu ao o a šomišitšego ka mašakaneng mafelelong a kakaretšo ya gago.
7. Ga wa swanela go ngwala hlogo mo kakaretšong ya gago.

Tirišo ya pompo ya Asma

Asma ke bolwetši bjo bongwe bja malwetši a magolo mo Afrika-Borwa. Ke bolwetši bjo bo sa fetelego ebile mang le mang a ka ba le bjona. Asma ke bolwetši bja go hlasela maswafo, bja dira gore ditsejana tša go sepetša moya ka gare ga maswafo di fokotšege, e be tše ditshele. Ke mo motho a ikhwetšago a sa kgone go hema moya gabotse, a ikwa e ke o felelwa ke moya ebile a hema boima.

Go na le ditsela tša go thuša go laola bolwetši bjo, ye nngwe ya tšona ke pompo. Pompo yeo ke sedirišwa sa go lekanela gore motho a ka sepela le sona gohle mo a yago gona. Ka gare ga pompo yeo go na le sehlare sa seela. Ge o pompa goba o fothela sehlare seo ka ganong ka mokgwa wa maleba, se leba thwii maswafong a gago. Sehlare seo se šoma go lokolla le go lapološa mešifa ya ditsejana tša go sepetša moya ka gare ga maswafo. Mokgahlo wa dialetši wa Afrika-Borwa o tšweleditše tirišo ya pompo, go swana le go tšokotša pompo pele o ka e šomiša gore sehlare sa ka gare se hlakane gabotse. Go bula sethibo sa yona o e tsentšhe molomong gomme o mome molomo wa gago gabotse. Go hemela ka ntle le ka gare gannyane o

tswaletše molomo wa gago. Go fothela sehlare ka ganong ka pompo yeo, o se metše ka mokgwa wa go gogela moya ka gare. Go swara moya wa gago tekano ya metsotswana ye lesome. Go hemela moya ka ntle ka nko. Sa mafelelo, hlatswa pompo ya gago ka meetse a borutho gape o tšokotše le ka ganong ka meetse.

[10]

Pompo yeo e dirišwa ke batho bao ba hlahlobilwego ke ngaka. A ba laetša gore ba e diriše ka mehla goba ge ba itemogela dika tša tlhaselo ya Asma, bjalo ka go kwa o ka re kgara e a tswalelega goba go goga moya boima le go gohlola.

[Mothopo: Tshepiso Moroko//Seipone]

Potšišo 4: Dibopego le melao ya tšhomišo ya polelo

Bala setšweletšwa sa ka fase ka tsinkelo gomme o arabe dipotšišo.

Bohlokwa bja go swara nako

1. Nako ke lehumo le bohlokwa leo batho ba nago le lona fela ba sa le lemoge. Mo lefaseng la ditšhitišo tša go se fele le dinyakwa tša go phadišana, go fihlelela maemo ke katlego. Go šomiša nako gabotse go hlola bophelo bjo bo kgotsofatšago kudu bja katlego. Taba ya tlhokomelo ya nako ga se selo se sefsa fela e dula e le bohlokwa. Ye nngwe ya mabaka a bohlokwa bja go hlokomela nako ke gore nako ga e thibege. Ge motsotswana o ka feta o fetetše ruri, o ka se sa boa gape. Se e swanetše go ba tlhohleletšo ya go šomiša, motsotso, iri le letšatši ka tshwanelo.
2. Batho ba palelwa ke go swara nako. Ba dirwa ke go lebelela thelebišene bošego ka moka mola se sengwe e le go ya boithabišong mašegogare. Batho ba dira tšona dilo tše, kudu ge ba le gae, mešomong, dikolong. Ba lebala le go lebelela watšhe. Motho yo mongwe le yo mongwe o swanetše go tseba bohlokwa bja go swara nako. Barutiši ba leka go ruta bana nako sekolong gore ba kgone go e kwešiša bonolo.
3. Le ge go le bjalo ba bangwe ga ba hlomphe nako gomme seo se fetoga setlwaedi. Re feleletša re nyantše mekgwa yeo e sego yona, e thome go ba karolo ya bophelo bja rena. Segologolo se re: “Tlogatloga e tloga kgale modiši wa kgomo o tšwa natšo šakeng”. Ngwana o swanetše go tseba dilo tše a di rutilwego go tloga bonnyaneng a gole le tšona go swana le go hlompha nako.
4. Nako e bohlokwa kudu ge re e hlompha. Go hlompha nako go dira gore motho a be le seriti a hlomphege. Batho ba lobile mešomo ya bona ka lebaka la nako, bana ba sekolo ba šalela dithutwaneng tša bona ka lebaka la go se hlomphe nako. Kae le kae go na le nako ya go thoma le go fetša.

5. Ge o fela o etla mošomong ka morago ga nako yeo e beilwego, ba thoma ba go kgala mafelelong ba a lapa, o tla ba sola? Ke anegetšwe ka monna yo motelele yo a šomilego felotsoko, yo a bego a rata go se tle mošomong ka nako. Ka letšatši le lengwe a tla le lengwalo la ngaka la ngwaga wa go feta. O lekile go fetola nako ka boradia mo e ka rego ke la mesong yona yeo, gomme Morena Lefela a mo lemoga, sephiri sa gagwe sa tšwelela nyanyeng.
6. Se bohloko ke gore o ile a lahlegelwa ke mošomo mola mo Afrika-Borwa selo se segolo e le tlhokego ya mešomo, gomme bao ba šomago ba swanetše go hlokomela mešomo ya bona ka go hlompha nako. Go kaone gore o fihle nako e sa le gona go ena le gore o palelwe ke go swara nako.

[Mothopo:Sosha Times: ka Thapelo Masilela]

4.1 Naa lentšu le 'kgomo' ke mohuta ofe wa leina?

- A leinakgopolo
- B leinagohle
- C leinaina
- D leinagokwa

(1)

4.2 'Barutiši ba ruta bana nako gomme ba e kwešiša ga bonolo'.
Tšweletša mohuta wa lefoko wo o šomišitšwego ka godimo.

- A lefokontši
- B lefokotaelo
- C lefokonolo
- D lefokofokwana

(1)

4.3 Kgetha lehlalošetšagotee la 'šomiša'.

- A dirana
- B diriša
- C direla
- D dirolli

(1)

4.4 Lentšu le 'kwešiša' ke mohuta ofe wa lediri?

- A lediriši
- B ledirišiši
- C ledirolli
- D lediraki

(1)

4.5 'Tlogatloga e tloga kgale modiši wa kgomo o tšwa natšo šakeng'

Kgetha tlhalošo ya maleba ya seema seo se ngwadilwego ka godimo.

- A Motho o swanetše go tseba mediro ya batho ba bangwe e sa le yo monnyane.
- B Motho o swanetše go dira mediro ka moka gore a kgone go thuša bao ba sa kgonego.
- C Motho o swanetše go ithuta mediro e sa le yo monnyane gore ge a gola a kgone go itirela.
- D Motho mang le mang o swanetše go ithuta gore ba be le tsebo ye e tseneletšego.

(1)

4.6 'Mo Afrika-Borwa selo se segolo ke tlhokego ya mešomo ... bao ba šomago ba swanetše go hlokomela mešomo ya bona ka go hlompha nako.
Tlatša sekgoba se se tlogetšwego mo lefokong la ka godimo ka lekopanyi la maleba.

- A gore
- B gobane
- C goba
- D gomme

(1)

4.7 'Ke anegetšwe ke monna yo motelele yo a šomilego felotsoko, yoo a bego a rata go se tle mošomong ka nako'.

Ke mohuta ofe wa lehlaodi wo o šomišitšwego lefokong la ka godimo?

- A lehlaodi la sebopego
- B lehlaodi la palo
- C lehlaodi la mmala
- D lehlaodi la seemo

(1)

4.8 'Bafsa ba dira tšona dilo tše kudu ge ba le gae, ba sa ye sekolong'.

Lentšu leo le thaletšwego mo lefokong la ka godimo ke mohuta ofe wa lehlathi?

- A lehlathi la mokgwa
- B lehlathi la nako
- C lehlathi la palo
- D lehlathi la felo

(1)

4.9 'Bafsa ba dira tšona dilo tše'

Kgetha lefoko leo le nepagetšego ka fase leo le ngwadilwego ka tirwa o lebeletše lefoko la ka godimo.

- A Tšona dilo tše di dira ke bafsa.
- B Tšona tše dilo di dirwa ke bafsa.
- C Tšona dilo tše di dirwa ke bafsa.
- D Tšona dilo tše di dirilwe ke bafsa. (1)

4.10 Homonimi ke eng?

- A Ke mantšu ao a bopilwego ka modu o tee eupša a fapana ka ditlhalošo.
- B Ke mantšu ao a welago kgorong e tee eupša a fapana ka ditlhalošo
- C Ke mantšu ao a swanago ka mopeleto le segalo eupša a fapana ka ditlhalošo.
- D Ke mantšu ao a sa swanego ka sebopego ebile a fapana ka ditlhalošo. (1)

4.11 'Ba dirwa ke go lebelela thelebišene bošego ka moka'.

Naa lentšu le 'lebelela' le hlaloša eng mo setsopolweng?

- A go goroga
- B go bogela
- C go khutiša
- D go tsena (1)

4.12 Morena Lefela a mo lemoga, sephiri sa gagwe sa tšwelela nyanyeng.

Kgetha khutsofatšo yeo e nepagetšego go ya ka lefoko la ka godimo.

- A Mna
- B Mr
- C Mor
- D Mrn (1)

4.13 Ge o fela o etla mošomong ka morago ga nako yeo e beilwego, ba thoma ba go kgala mafelelong ba a lapa, o tla ba sola?

Leswao la mafelelong a lefoko le šoma go dira eng?

A go bolela

B go gatelela

C go botšiša

D go makala

(1)

4.14 Kgetha mohuta wa lefoko la maleba leo le tšweletšago lešalašala.

A Se bohlokwa ke gore o ile a lahlegelwa ke mošomo wa gagwe.

B Baotledi ba dinamelwa tša bohle ba ngadile mešomo.

C Motho o ka re ga a bone bohlokwa bja nako.

D Re ka feleletša re nyantše mekgwa yeo e sego yona.

(1)

4.15 'Bao ba šomago ba swanetše go ... mešomo ya bona ka go hlompha nako'.

Kgetha mopeleto wa maleba go tlatša sekgoba sa ka godimo.

A tlhokomela

B hlokomela

C thlokomela

D hlokomologa

(1)

4.16 Kgetha lefoko la maleba leo le ngwadilwego ka lefetile.

A Ngwana o swanetše go tseba dilo tšeo a di rutilwego.

B Ngwana o tla tseba dilo tšeo a di rutilwego.

C Ngwana o tlo tseba dilo tšeo a di rutilwego.

D Ngwana o tliilo tseba dilo tšeo a di rutilwego.

(1)

4.17 Polelo e boletše gore nako e a hlomphiwa.

Kgetha lefoko le le ngwadilwego ka polelotharedi.

A Polelo e re: “nako e a hlomphiwa”.

B Polelo e re: “nako e tla hlomphiwa”.

C Polelo e rile: “nako e be e hlomphiwa”.

D Polelo e rile: “nako e ka hlomphiwa”.

(1)

4.18 Ke eng seo mongwadi a ratago go se tšweletša mabapi le nako?

A bohlokwa bja go swara nako.

B o swanetše go lebelela nako.

C go boloka nako bophelong.

D o swanetše go se hlomphe nako.

(1)

4.19 Go ya ka fao o badilego setšweletšwa se, ke eng seo o ithutilego sona?

A Motho o swanetše go ba le watšhe.

B Go swara nako ga go bohlokwa.

C Nako e bohlokwa go ba bangwe.

D Bohlokwa bja go boloka nako.

(1)

4.20 Kgetha lentšu leo e le go leadingwa go tšwa Temaneng ya 2.

A nako

B watšhe

C sellathekeng

D letšatši

(1)

[20]

Mafelelo a molekwana

